

DET KONGELIGE
JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENT

Jf. liste

Deres ref.

Vår ref.
16/1749 – EMO

Dato
10.05.2016

Forslag til nye nemndmedlemmer for Utlendingsnemnda 2017-2020

Justis- og beredskapsdepartementet ber herved Utenriksdepartementet, fylkesmennene, Norges Juristforbund og humanitære organisasjoner om å foreslå nemndmedlemmer, inkludert stornemndmedlemmer til Utlendingsnemnda (UNE) for perioden 1. januar 2017- 31. desember 2020.

Frist

Forslag må sendes senest **fredag 19. august 2016**. Undertegnede egenerklæringer må vedlegges for alle kandidatene. Forslagene sendes til

Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep,
0030 Oslo

Alternativt kan forslagene med skannede vedlegg sendes til postmottak@jd.dep.no.

Spørsmål om oppnevningsprosessen kan rettes til seniorrådgiver Erik Mosli tlf. 22 24 71 94, e-post erik.mosli@jd.dep.no.

Om nemndbehandling

Utlendingsnemnda behandler klager over avslag i Utlendingsdirektoratet (UDI). Alle avgjørelser tas etter forberedende behandling i UNEs sekretariat. UNEs avgjørelser tas i nemndmøte (i noen tilfelle stornemndmøte), av en nemndleder eller av sekretariatet, jf. utlendingsloven § 78.

Ei nemnd består av en ansatt nemndleder og to nemndmedlemmer (lekfolk). Stornemnd består av tre ansatte nemndledere og fire oppnevnte stornemndmedlemmer (lekfolk). Se une.no for utfyllende informasjon.

Antall nemndmedlemmer som skal foreslås

Det tas sikte på å oppnevne om lag 360 nemndmedlemmer, herav 20 stornemndmedlemmer. Halvparten av nemndmedlemmene skal være foreslått av humanitære organisasjoner. Den andre halvparten skal være foreslått av Justis- og beredskapsdepartementet (v/ fylkesmennene), Utenriksdepartementet og Norges Juristforbund. Den samme fordelingen gjelder for oppnevning av stornemndmedlemmer.

For å få oppnevnt tilstrekkelig antall kandidater, gir Justis- og beredskapsdepartementet nedenfor veiledende tall på hvor mange kandidater departementet ønsker foreslått fra hver organisasjon/etat.

Organisasjon/etat	Veiledende antall forslag som ønskes	Ønsket forslag om stornemndmedlemmer
Utenriksdepartementet	65-90	4
Norges Juristforbund	65-90	4
Fylkesmennene	65-90 Det bes om minimum 3-12 kandidater fra hvert fylke.	4. De fylkesmenn som har kandidater bes komme med forslag.
Humanitære organisasjoner	10 personer per organisasjon. Store organisasjoner kan foreslå om lag 20 personer.	En person per organisasjon. Store organisasjoner kan foreslå to medlemmer.

Bakgrunn

I henhold til utlendingsloven § 77 skal UNE ha nemndmedlemmer oppnevnt av Kongen i statsråd etter forslag fra det departementet som har hovedansvaret for utlendingsforvaltningen, Utenriksdepartementet, Norges Juristforbund og humanitære organisasjoner.

I henhold til lovens § 78 skal ei nemnd alltid bestå av ett nemndmedlem foreslått av humanitære organisasjoner og ett medlem foreslått av departementene/Norges Juristforbund. For stornemnder skal to medlemmer være foreslått av henholdsvis humanitære organisasjoner og departementene/Norges Juristforbund.

Utlendingsforskriften § 16-3 regulerer oppnevning av nemndmedlemmer. Forskriften lyder:

§ 16-3. Oppnevning av nemndmedlemmer

Det kan bare foreslås personer som er norske statsborgere mellom 18 og 70 år, er bosatt i Norge og har sagt seg villige til å påta seg vervet. De må også være vederheftige og fylle kravene til vandel i henhold til domstoloven § 72. Nemndmedlemmene opptrer utelukkende på vegne av seg selv.

Justisdepartementet fastsetter antall nemndmedlemmer som skal oppnevnes. De oppnevnes for fire år. Antallet fordeles likt mellom dem som er oppnevnt etter forslag fra Justisdepartementet, Utenriksdepartementet og Norges Juristforbund til sammen og de humanitære organisasjonene. Nemndmedlemmene kan gjenoppnevnes én gang. Hvert kjønn skal være representert med minst 40 prosent av medlemmene, jf. likestillingsloven § 21 første ledd.

Departementet fastsetter også hvilke humanitære organisasjoner som skal ha forslagsrett. Slik rett kan bare gis til organisasjoner som arbeider på flyktning-, asyl- eller innvandringsområdet og har sagt seg villige til å være forslagsstillere. Departementet kan gi retningslinjer om hvor mange nemndmedlemmer den enkelte organisasjon kan foreslå.

Bakgrunnen for oppnevningsprosedyren er å finne i Innst. O. nr. 24 (1996-1997) *Innstilling fra justiskomiteen om lov om endringer i lov av 24. juni 1988 nr. 64 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsloven) - klagenemnd i utlendingssaker mv.* Der heter det om oppnevning av nemndmedlemmer:

«Fleirtalet vil velja ei tredje løysing: Oppnemning etter forslag frå Justisdepartementet/Utanriksdepartementet og frå Den norske Advokatforening/ Juristforbundet/humanitære organisasjonar som arbeider innafor området som gjeld asyl- og flyktningepolitikk. Oppnemninga skal skje av Kongen i statsråd, og samansetjinga skal vera slik at alle kategoriar er representerte.

Ved ei oppnemning som fleirtalet her føreslår, sikrar ein seg både at nemnda får særleg kompetanse og at ein ivaretek kravet til at nemnda får ei fri stilling. Ved at medlemene vert oppnemnde etter forslag frå ulike organisasjonar og ikkje ved direkte representasjon frå desse, unngår ein òg at organisasjonane kjem i ei uheldig dobbeltrolle. Den oppnemningsmodellen fleirtalet føreslår bind ikkje organisasjonane, og organisasjonane vert ikkje knytta til vedtak i nemnda. Føresetnaden for fri kritikk og debatt vert difor ikkje endra, slik enkelte høyringsinstansar er redd for.»

Nemndmedlemmene i UNE oppnevnes for en periode på fire år og kan gjenoppnevnes en gang, jf. utlendingsloven § 77, 4. ledd. Inneværende periode utløper 31. desember 2016. Justis- og beredskapsdepartementet vil nå oppnevne inntil 360 nemndmedlemmer for perioden 1. januar 2017 til 31. desember 2020.

Vi oppfordrer i utgangspunktet til at nåværende medlemmer som kun har sittet i en fireårsperiode, blir forespurt om de vil gjenoppnevnes. Se vedlagte oversikt over

nemndmedlemmer som kun har vært oppnevnt én gang, og som i vesentlig grad har kunnet delta når de har blitt innkalt. Samtidig minner vi om at det er viktig å få inn forslag til nye kandidater.

Om utvelgelse av organisasjoner som har forslagsrett

Organisasjoner som hadde forslagsrett i 2012, og som fortsatt er i drift, inviteres igjen til å komme med forslag. I tillegg anser JD at de fleste organisasjoner som i 2016 er mottakere av *Tilskudd til nasjonale ressursmiljø på integreringsfeltet*, jf. BLDs Prop. 1 S (2015-2016), kap. 821, post 71 og Innst. 16 S (2015-2016), pkt. 3.3.19.6, oppfyller krav i forskrift for å ha forslagsrett. JD anser samtidig at tilskuddsmottakere på posten som har som hovedmål å gi ut avis eller tidsskrift (Utrop og Samora) faller utenfor definisjonen i forskriften, og følgelig ikke har forslagsrett.

Dersom andre organisasjoner ønsker å foreslå kandidater, kan disse søke Justis- og beredskapsdepartementet med skriftlig begrunnelse om hvordan organisasjonen oppfyller krav i utlendingsforskriften § 16-3. Organisasjonene må selv dokumentere at krav oppfylles gjennom formålsparagraf og beskrivelse av drift siste fire år.

Krav til nemndmedlemmer /kriterier for utvelgelse

Det stilles følgende krav til nemndmedlemmene:

1. Nemndmedlemmene må være norske statsborgere.
2. Nemndmedlemmene må være født mellom 1. januar 1947 og 31. desember 1998 og bosatt i Norge.
3. Følgende grupper kan ikke være nemndmedlemmer: Ansatte i Justis- og beredskapsdepartementet, Statsministerens kontor, Utlendingsdirektoratet, Utlendingsnemnda eller politiet. Personer som er tildelt begrenset politimyndighet eller praktiserende advokater som har utlendingssaker i sin portefølje, kan heller ikke være nemndmedlemmer.
4. Nemndmedlemmene må ha sagt seg villige til å påta seg vervet.
5. Nemndmedlemmene må være vederheftige, dvs. betalingsdyktige.
6. Nemndmedlemmene må ha god vandel. De må ikke være idømt betinget frihetsstraff i løpet av de siste fem år forut for oppnevningsperiodens begynnelse eller være løslatt fra en frihetsstraff mindre enn ti år forut for oppnevningsperiodens begynnelse.
7. Nemndmedlemmene må ha tilfredsstillende norskkunnskaper. De må beherske norsk skriftlig og muntlig.
8. Nemndmedlemmene har taushetsplikt. De må skrive under på en taushetserklæring før tiltredelse i vervet som nemndmedlem.
9. Nemndmedlemmene må fylle ut vedlagte egenerklæring. Kandidater som foreslås som nemndmedlemmer av instansene, må selv skrive under en egenerklæring på at de fyller vilkårene som nemndmedlem.

10. Nemndmedlemmene må være habile. Forvaltningslovens regler om habilitet gjelder for nemndmedlemmene.
11. Nemndmedlemmene må opptre på vegne av seg selv, ikke på vegne av den instansen som har foreslått dem. Beslutninger skal treffes på selvstendig grunnlag, på bakgrunn av omstendighetene i den konkrete sak. Nemndmedlemmene må forholde seg til reglene i utlendingsloven, statsborgerloven, internasjonale forpliktelser Norge er bundet av, forskriftene og den praksis som domstolene har fastlagt.
12. Nemndmedlemmene må være personlig egnet. Nemndmedlemmene må være godt forberedt til møtene, stille relevante spørsmål og ellers vise god møtekultur, slik at korrekte vedtak kan treffes.

Departementet kan løse et nemndmedlem fra vervet dersom nemndmedlemmet ikke har overholdt sin taushetsplikt, grovt har krenket andre plikter som følger av vervet eller selv ber om å løses fra vervet.

Ved forslag til personer som skal oppnevnes, må det tas hensyn til krav til representasjon av 40 prosent av hvert kjønn i offentlige utvalg jf. likestillingsloven § 13, 4. ledd. Instansene bes også spesielt se hen til at det bør være geografisk spredning blant nemndmedlemmene som foreslås, samt at sammensetningen skal sørge for at utvalget reflekterer bred og relevant erfaring på det aktuelle saksområdet.

Godtgjørelse, dekning av utgifter til reise og opphold mv.

Følgende honorarsatser for nemndmedlemmer er for tiden gjeldende:

- Kort dag (0-4 timer) kr 950
- Normal dag (4-8 timer) kr 1 600
- Lang dag (over 8 timer) kr 1 900

Det utbetales ikke honorar for reisetid.

Ved dokumentert tapt arbeidsfortjeneste kan det utbetales honorar inntil det dobbelte av gjeldende satser.

UNE har lokaler sentralt i Oslo. Reise- og oppholdsutgifter vil bli dekket etter satsene i Statens reiseregulativ. Det forutsettes at nemndmedlemmene møter i UNE mellom seks og 25 dager i året. Antall møtedager kan variere, blant annet ut i fra saksmengde. Det forutsettes at de som sier seg villig til å påta et verv som nemndmedlem har mulighet til å møte i minst to nemndsamlinger. Normalt utgjør en nemndsamling tre virkedager i strekk.

Permisjon

Nemndmedlemmene bes i egenerklæringsskjemaet opplyse om det er sannsynlig eller ikke om permisjon vil bli innvilget, eventuelt om man kan ta seg fri for å delta i nemndmøter.

Kort om vervet

Før nemndmøtene får alle nemndmedlemmene anledning til å sette seg inn i de saker som det skal treffes avgjørelse i. Nemndas sekretariat er ansvarlig for å forberede saken. I en del saker vil klageren selv, eventuelt sammen med advokat og tolk, ha rett til å være til stede under møtet. Er klageren til stede, vil både nemndleder og nemndmedlemmer ha anledning til å stille spørsmål i tilknytning til saken. Nemndmøtene avholdes for lukkede dører. Klageren og advokaten er ikke til stede under nemndas rådslagning.

Med hilsen

Tor Saglie
departementsråd

Terje Sjeggstad
ekspedisjonssjef

Vedlegg:

- Egenerklæringsskjema
- Liste over nemndmedlemmer som kan gjenoppnevnes
- Adresseliste

Dokumentet er godkjent og sendes uten signatur